

Alkolås efter rattfylleri

INNEHÅLL

Vem kan få alkolås?	5
Så fungerar det	7
Så går ansökan till	9
Det här gäller under villkorstiden	11
Vad händer sen?	15

Att bli fråntagen körkortet är svårt för de flesta. Om man dessutom behöver det i arbetet kan situationen bli extra besvärlig. Det finns dock en möjlighet att få fortsätta köra efter rattfylleri, med ett alkolås installerat i bilen. Förutsättningen är att man klarar de krav som ställs för att få ett körkort med villkor om alkolås. I den här broschyren kan du läsa mer om hur ett alkolås fungerar; hur man skaffar ett körkort med alkolåsvillkor och vilka regler som gäller för att få köra med alkolås.

Vem kan få alkoholås?

Det är Transportstyrelsen som avgör vem som kan få alkoholås. I sin utredning tittar myndigheten på personliga och medicinska förhållanden hos den som söker. Bland annat bedömer man om den sökande kan antas respektera trafikreglerna och visa omdöme och ansvar i trafiken. Man kan inte få ett körkort med villkor om alkoholås om rattfylleriet skett med narkotika i blodet eller om man använder narkotika. Det gäller inte behandling med narkotikaklassade läkemedel som ordinerats av läkare eller annan receptutfärdare och som inte innebär någon trafiksäkerhetsrisk.

1 eller 2 år

Om man kvalificerar sig enligt Transportstyrelsens bedömning kan man få ett körkort med villkor om alkoholås. Villkorstiden är 1 eller 2 år.

2 år gäller den som:

- dömts för grovt rattfylleri,
- inom fem år återfallit i rattfylleri, eller
- har diagnosen alkoholmissbruk eller alkoholberoende, oavsett om rattfylleribrottet är grovt.

Observera att det räcker att en av ovan angivna förutsättningar är uppfylld för att villkorstiden ska vara 2 år. I övriga fall är villkorstiden 1 år.

Möjligheten att få körkort med villkor om alkoholås gäller:

- Alla körkortstyper, även mc- och AM-körkort.
- Inte förarbevis eller traktorkort.
- Endast vid rattfylleri på grund av alkohol.
- Endast i Sverige.

DEN SOM VÄLJER ALKOLÅS SLIPPER UPPKÖRNING OCH TEORIPROV

En förare som får körkortet indraget i mer än ett år behöver normalt sett göra en ny uppkörning och ett nytt teoriprov för att få tillbaka körkortet. Det slipper den som beviljats körkort med alkoholåsvillkor om kraven under villkorstiden uppfyllts.

VAR UPPMÄRKSAM PÅ VILKET LÅS DU VÄLJER

Det finns många olika fabrikat och modeller av alkolås på marknaden. Det alkolås som monteras i bilen vid rattfylleribrott måste vara godkänt av Transportstyrelsen. Låset måste också programmeras på rätt sätt. Det räcker alltså inte med rätt fabrikat och modell. Försäkra dig om att du har rätt lås och att verkstaden har programmerat låset för användning efter rattfylleri.

Så fungerar det

Alkolåset består av en liten låda med ett munstycke. Lådan monteras under instrumentpanelen, och spärrar bilen från vanlig start. Alkolåset märks med en villkorskod och personnumret på den som innehar körkortet med villkor om alkolås.

Utandningsprov vid start och under körning

När bilen ska startas börjar man med att blåsa i munstycket. Om utandningsluften är fri från alkohol släpper alkolåset startspärren, och bilen går att starta som vanligt. Har man däremot druckit alkohol går bilen inte att få i gång.

Nytt utandningsprov behöver göras så fort bilen har varit avstängd i 5 minuter. Vid längre körningar krävs också utandningsprov under färden, cirka en gång per timme. I dessa fall finns tid att stanna för att göra provet. Om återkommande utandningsprov inte utförs eller underkäns går ett larm igång inne i bilen.

Kod på körkortets baksida

Ett körkort med villkor om alkolås ser ut som det vanliga körkortet på framsidan. På baksidan finns en särskild villkorskod

som visar att föraren bara får köra fordon med ett personligt märkt alkolås. Märkningen på låset granskas vid en eventuell poliskontroll. Polisen undersöker då också att startspärren fungerar som den ska.

Alkolåset måste vara godkänt

Det alkolås som monteras i bilen måste vara godkänt av Transportstyrelsen och måste vara programmerat på rätt sätt. När man har fått sin ansökan om alkolås beviljad tar man själv kontakt med en leverantör. Leverantören anvisar en verkstad som installerar och visar hur låset fungerar.

Så går ansökan till

En ansökan om körkort med alkoholsvillkor kan göras direkt efter polisens ingripande. Man behöver alltså inte vänta på något besked om att körkortet spärras. Ansökningsblanketten finns på transportstyrelsen.se

Ansökan består av viljeförklaring (del 1) och läkarintyg (del 2). Läs igenom viljeförklaringen och skriv under den. För att få läkarintyget ifyllt kontaktas en läkare, exempelvis genom vårdcentralen. Läkaren ställer frågor om alkoholvanor och informerar om provtagning.

Ansökningsblanketterna skickas till Transportstyrelsen

Intyget ska fyllas i av en läkare med specialistkompetens i psykiatri eller annan specialist-läkare med god kunskap om och erfarenhet av missbruksfrågor. Detta gäller även de läkarintyg som ska lämnas under och efter villkorstiden.

Med polisens uppgifter och dessa blanketter som grund gör Transportstyrelsen sin bedömning av om den sökande kan få ett villkorat körkort eller inte.

Hur går ansökan till

- Beställ ansökningsblankett.
- Beställ tid hos läkare och göra läkarbesök.
- Skicka blanketterna till Transportstyrelsen, inklusive den som läkaren fyllt i. Drar läkarbesöket ut på tiden kan viljeförklaringen skickas in först och därefter kan du komplettera med läkarintyget.
- Vänta på besked från Transportstyrelsen.

Den som blir beviljad alkoholår går vidare med punkterna nedan:

- Kontakta alkoholårleverantör för att få alkoholår installerat.
- Vänta på det villkorade körkortet.
- Kontakta läkare för att starta din observationstid för läkarintyget som ska skickas in efter halva villkorstiden.

BESKEDET RÄCKER INTE SOM KÖRKORT

För att få börja köra måste man både ha fått sitt villkorade körkort och alkoholår installerat. Det betyder att någon annan behöver hjälpa till med att transportera bilen till den som ska installera alkoholår.

Det här gäller under villkorstiden

Under villkorstiden följer Transportstyrelsen upp hur det går för den som har ett körkort med alkoholvillkor. Det sker via provtagningar, läkarintyg och information som tankas ner från alkoholsets logg när låset servas. I loggen registreras bland annat misslyckade startförsök.

Vad som ingår i uppföljningen varierar beroende på om villkorstiden är 1 eller 2 år:

1 års villkorstid

- Läkarintyg inom 7 månader från villkorstidens början.
- 2 alkoholprover.
- 2 narkotikaprover i urin eller 1 i hår.
- Observationstid 6 månader.

2 års villkorstid

- Läkarintyg inom 13 månader från villkorstidens början.
- Inget krav på alkoholprov.
- 2 narkotikaprover i urin eller 1 i hår.
- Observationstid 12 månader.

Proverna tas med kort varsel, vilket betyder att kallelsen till provtagningen går ut nära inpå provtillfället.

Alkoholset ska servas

Service av alkoholset ska normalt utföras senast var 6:e månad. Men alkoholset kan också begära extra service vid felaktigt brukande eller handhavande. En begärd service måste utföras inom 7 dagar. Utförs inte servicen innan tiden gått ut går inte fordonet att starta. För att utföra service måste du vända dig till någon av de verkstäder som anvisats av leverantören.

Detta kan orsaka begäran om extra service

- Utandningsprov med alkohol i utandningsluften.
- Missade utandningsprov under körning när detta efterfrågats av alkoholset, sk. ”återtest”.
- Bruten batterispänning.
- Försök till manipulation, t.ex tjuvstart eller rullstart.

DET ÄR VIKTIGT ATT FÖLJA INSTRUKTIONERNA FÖR ALKOLÅSET NOGA

Felaktig hantering av alkoholset kan leda till att det villkorade körkortet dras tillbaka.

Det villkorade körkortet kan dras in

Om Transportstyrelsen i sin uppföljning upptäcker att kraven för ett villkorat körkort inte uppfylls får man inte längre delta. Det villkorade körkortet dras då in.

Det kan också ske vid:

- Misskötsamhet i hanteringen av alkoholåset.
- Nytt rattfylleri under villkorstiden.
- Annat allvarligt trafikbrott.
- Eller vid sjukdom av annat slag än alkoholberoende/alkoholmissbruk.

I dessa fall dras körkortet in på minst den tid som motsvarar den återstående villkorstiden. Ger trafikbrottet spärrtid kan körkortet komma att återkallas under längre tid.

Villkorstiden kan förlängas

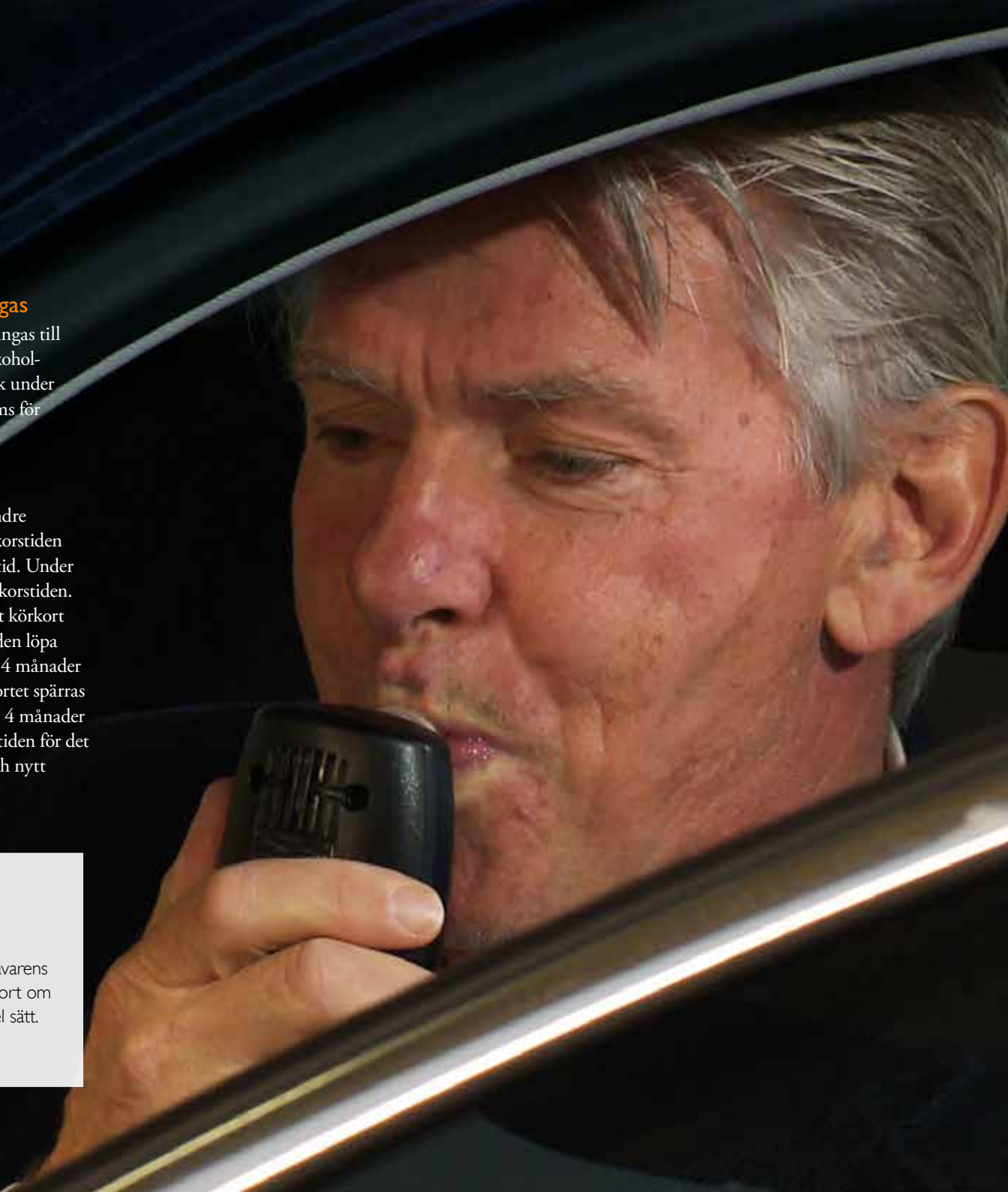
En villkorstid på 1 år kan förlängas till 2 år om man får diagnosen alkoholberoende eller alkoholmissbruk under villkorstiden eller om man döms för grovt rattfylleri.

Uppehåll i villkorstiden

Om ett nytt trafikbrott av mindre allvarligt slag begås under villkorstiden återkallas körkortet med spärrtid. Under denna tid är det uppehåll i villkorstiden. När spärrtiden löpt ut och nytt körkort har tillverkats börjar villkorstiden löpa igen. Den som exempelvis har 4 månader kvar på villkorstiden när körkortet spärras har med andra ord fortfarande 4 månader kvar på villkorstiden när spärrtiden för det nya trafikbrottet har löpt ut och nytt körkort har tillverkats.

DEN SOM HAR ALKOLÅS ANSVARAR PERSONLIGEN FÖR ALLA BLÅSNINGAR I LÅSET

Alkoholåset är personligt registrerat och alla blåsningar registreras som innehavarens i loggen. Det betyder att man i värsta fall kan bli av med sitt villkorade körkort om någon annan som blåser i låset har druckit alkohol, eller hanterat låset på fel sätt. Säkrast är att inte låna ut bilen till någon annan under den här perioden.

Vad händer sen?

För att återfå körkort efter villkorstidens slut krävs körkortstillstånd, det är viktigt att förbereda ansökan i god tid.

Det är Transportstyrelsen som prövar ansökan, och de handlingar som ska skickas in är:

tidens slut. Man kan ansöka tidigast sex månader innan slutdatumet.

Vid 1 års villkorstid

- Ansökan om körkortstillstånd
- Hälsodeklaration (eller allmänt läkarintyg om du har högre behörighet)

Uppföljande kontroller efter 2 års villkorstid

För den som haft en villkorstid på 2 år krävs uppföljande läkarkontroller i 18 månader efter villkorstidens slut. Uppföljningen innebär att ett läkarintyg ska ges in 6 månader efter villkorstidens slut och att ett läkarintyg ska ges in efter ytterligare 12 månader.

Vid 2 års villkorstid

- Ansökan om körkortstillstånd
- Hälsodeklaration (eller allmänt läkarintyg om du har högre behörighet)
- Särskilt läkarintyg (provtagning och observationstid krävs)

Varje intyg ska omfatta

- 4 alkoholprover
- 1 narkotikaprov (urinprov eller håranalys)

Vid prövningen av ansökan tittar Transportstyrelsen bland annat på hur personen har skött sig under villkorstiden. Läkarintyg och alkoholsets loggar går då igenom. Om allt ser bra ut utfärdas körkortet utan krav på ny uppkörning och nytt teoriprov. Det är viktigt att ansöka om körkortstillstånd i god tid för att ärendet ska hinna prövas innan villkors-

PÅBÖRJA PROVTAGNING I TID

För den som har 2 års villkorstid krävs att varaktig nykterhet verifieras under viss tid (mellan 6–24 månader). Det är därför viktigt att påbörja provtagningen för läkarintyget i tid. För mer information, kontakta Transportstyrelsen.

FÖR EN FRAMTID DÄR MÄNNISKOR INTE DÖDAS ELLER SKADAS ALLVARLIGT I VÄGTRAFIKEN

Grunden för trafiksäkerhetsarbetet i Sverige finns i Nollvisionen. Den är en bild av en framtid där människor inte dödas eller skadas allvarligt i vägtrafiken. Riksdagens beslut att införa Noll-visionen har lett till förändringar i trafiksäkerhetspolitiken och i sättet att arbeta med trafiksäkerhet.

Möjligheten att få alkohol vid rattfylleri är en del i arbetet för Nollvisionen. Undersökningar har visat att alkohol kan ha långvariga, positiva effekter både på rattfylleri och på trafikolyckor med personskada.

För mer information om alkoholås:
transportstyrelsen.se

Blanketter finns på:
transportstyrelsen.se

Har du ytterligare frågor, vänd dig till:
körkortsavdelningens kundtjänst, telefon **0771-81 81 81**

Information om alkoholvanor finns bland annat på:
alkoholhjalpen.se

transportstyrelsen.se
telefon 0771-503 503